

ЛІТНІЙ СЕСІЇ — ТВОРЧІ ЗУСИЛЛЯ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!



За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 19 (1393). 23 ТРАВНЯ 1980 РОКУ. Виходить щотижня.

Партійне життя: звіти і вибори

З БІЛЬШОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

За звітний період партійна організація і колектив факультету романо-германської філології проводили велику роботу по підвищенню рівня внутріпартійної і організаційної діяльності, спрямованої на зміцнення ідейної переконаності, дисципліни, підвищення успішності, ефективності учбово-виробничої і науково-дослідницької роботи, удосконалення роботи профспілкової і комсомольської організацій, розвиток ініціативи і творчості всього колективу.

Секретар партбюро факультету старший викладач Л. Н. Голубенко у звітній доповіді широко охарактеризувала основні напрями цієї діяльності за звітний період, підкресливши, що комуністи своїми справами і прикладом ведуть за собою весь колектив факультету, що відбивається, насамперед, на підвищенні успішності студентів, особливо денного навчання. Партійне бюро постійно приділяло велику увагу ідейному вихованню молоді, посилюючи індивідуальну роботу по засвоєнню суспільних дисциплін, навчаючи студентів конспектувати твори класиків марксизму-ленінізму. Підвищенню успішності навчання студентів значно сприяли і змістовні політінформації. Чимало роль в їх проведенні на вищому рівні зіграли контроль з боку партбюро, зокрема, реєди перевірок на чолі з досвідченими комуністами (наприклад — з доцентом Л. В. Байдак) в академгрупах, зустрічі з нашими викладачами — учасниками Великої Вітчизняної війни, а також систематичні семінари кураторів, котрі відповідають за світоглядну спрямованість всього учбово-виховного процесу. На факультеті створено із молодих викладачів, аспірантів та студентів старших курсів пропагандистська група (керівник — доцент С. І. Дмитрієва), її учасники часто виступають з цікавими доповідями, лекціями та інформаціями в академгрупах, в гуртожитку, в середніх школах, і працюють вони в повну силу.

Безпосередньо досягненню цих успіхів на факультеті сприяло досконаліше планування учбового процесу, підвищення якості лекцій і занять, введення контролю протягом семестру, застосування окремих видів технічних засобів навчання. Наочна агітація, правда, ще не піднялась до належного рівня.

Чільне місце посідає тут і

культмасова робота, зокрема, — робота чотирьох клубів міжнародної дружби (керівники: В. Є. Єсаулова, К. Б. Зайцева, Н. А. Кристья, Н. Д. Нікіфорова), котрі значно поживили свою діяльність, розширили актив. Нещодавно відбулись засідання клубу, присвячені 110-річчю з дня народження В. І. Леніна на теми: «Ленін в Німеччині», «Ленін у Франції», «Ленін в Лондоні». Ще раніше відбулись цікаві торжества в честь національного героя Куби Каміло Сьєнфугос, за участю кубинських студентів, котрі навчаються в вузах нашого міста.

За звітний період колектив факультету під безпосереднім керівництвом партійного бюро досяг серйозних успіхів у науково-дослідницькій роботі: захищено три дисертації доцентами М. Г. Корольовою, Н. Б. Зайцевою, С. А. Жаборок; плідно розробляються чотири наукові теми, за рік видано 47 публікацій. Активно діє і НДС факультету (відповідальний — доцент Б. А. Шайкевич). Так, успішно пройшла на факультеті олімпіада «Студент і науково-технічний прогрес», а на республіканській олімпіаді в Києві студенти РГФ А. Капелюшний (німецьке відділення) і Г. Крамер (французьке відділення) зайняли третє місце. Майже всі студенти стаціонару активно включилися в роботу НДРС. Результати студентських наукових досліджень помітно відбиваються також в практиці викладання мови, підвищують ефективність учбового процесу, широко використовуються при проведенні теоретичних і спеціальних курсів.

Ми пишаємось тим, сказала доповідач, що комсомол факультету вносить свій посильний вклад і в народне господарство — на сільськогосподарських роботах під час трудового семестру, на

суботниках і недільниках. Партійне бюро постійно піклувалось про залучення студентів до таких трудових заходів, котрі б виховували в них свідоме відношення до комуністичної праці в суспільстві. І це дало хороші результати: багато наших студентів і викладачів нагороджені грамотами та преміями.

Поряд з позитивними досягненнями в роботі партійної організації було відзначено і ряд прораханків. Це, насамперед, стосується організації суспільно-політичної практики, роботи методичного кабінету, котрий все ще не став центром по проведенню профорієнтації серед студентів. Певні недоліки є в учбовій і культмасовій роботі, в роботі громадських організацій: комсомольської, профспілкової, народного контролю. Куратори не завжди контролюють бази студентської практики. Не всі викладачі активно читають лекції від товариства «Знання».

В обговоренні доповіді взяли участь комуністи Л. В. Байдак, М. П. Мудесіті, Є. С. Рутейко, Ш. П. Жовніська, В. Г. Таранець, М. В. Мірошніченко.

На зборах виступила член парткому університету доцент Є. Н. Василевська.

Збори прийняли рішення, в якому накреслили ряд заходів, спрямованих на посилення політичної заостреності в учбовому процесі, на зміцнення дисципліни студентів і співробітників, підвищення якості успішності, поліпшення науково-дослідницької роботи; вирішено активізувати діяльність студентської партійної групи, встановити один день для політінформації, посилити контроль за громадськими організаціями факультету.

Було обрано новий склад партбюро.

Наш кор.

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ СЕМІНАР

14-15 травня в Одесі проходив семінар редакторів багатотиражних газет вищих учбових закладів республіки. Обговорювались питання про підвищення ролі багатотиражної преси у світлі постанови ЦК КПРС «Про подальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи» і постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР «Про подальший розвиток вищої школи і підвищення якості підготовки спеціалістів». Учасники семінару поділились досвідом роботи по вихованню студентської молоді у душі відданості справі Ко-

муністичної партії, непримиренності до буржуазної ідеології, формуванню у неї високих професійних навичок. Редактори газет ознайомились з діяльністю вузів міста. Вони побували і в нашому університеті, зустрілись з проректором з наукової роботи І. П. Зелінським.

У роботі семінару взяли участь відповідальні працівники ЦК Компартії України, Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти УРСР, обкомів і Київського міського комітету партії, ЦК ЛКСМУ.

ДРУЖБІ МІЦНІТИ

15 травня в приміщенні Українського музичного драмтеатру відбувся вечір радянсько-кубинської дружби.

На вечорі були присутні почесні гості: генеральний консул Республіки Куба в м. Одесі тов. Альберто Ортега Суарес, члени Комуністичної партії Куби, члени міського Комітету Союзу молодих комуністів Куби.

Із словом-привітанням до учасників урочистого вечора звернувся генеральний консул Республіки Куба в м. Одесі тов. Суарес. Він відзначив, що успіхи в розвитку національної економіки не були б такими значними, якби не існувало допомоги і підтримки соціалістичних країн, особливо Радянського Союзу. Ми сподіваємось, продовжує тов. Суарес, що дружба і співробітництво між нашими країнами, ґрунтовані на принципах пролетарського соціалістичного інтернаціоналізму, будуть зміцнюватись і розвиватись.

На вечорі виступив голова Одеського відділення Товариства радянсько-кубинської дружби, ректор Одеського гідрометеорологічного інституту професор Є. В. Терентьев. Він підкреслив, що Товариство радянсько-кубинської дружби сприяє подальшому укріпленню зв'язків в галузі економіки, науки і культури двох країн.

НЕЗАБУТНЯ ЗУСТРІЧ

Нещодавно в новому корпусі студентська молодь вітала своїх викладачів — ветеранів Великої Вітчизняної війни. Це була зустріч в честь 35-ої річниці великої Перемоги.

Під звуки пісень «Идет война народная», «Не стареет душой ветеран» та інших в урочистий зал вступають викладачі, працівники студентської бібліотеки, котрі організували зустріч, студенти.

На столі квіти, за столом на великому червоному полотнищі, — плакати, збірка — спеціальний випуск стінгазети і вітрини. В президії займають місця фронтовики, відзначені багатьма орденами та медалями. Не один юнак і дівчина, можливо, вперше побачивши свого викладача в іншій, військовій, формі та ще з нагородами, відчули в душі і трепет, і бентегу, і гордість: славетні люди навчають їх в університеті! Тому з великою повагою дивляться вони, як сідають в президії доценти кафедри історії КПРС П. С. Столяр, І. П. Нікіфорчук, В. В. Сенюшкін, А. П. Іванов, доцент кафедри зарубіжної літератури Є. П. Ковальчук, доцент кафедри українського мовознавства Ю. Ф. Касим, доцент кафедри російської класичної літератури В. А. Фабіанська.

Із вступним словом звернулася до молоді ведуча — завідувача читальним залом № 2 П. В. Севрук, котра коротко розповіла про велике значення для всіх народів світу перемоги над фашизмом, сказала, що кожний день Великої Вітчизняної війни являється літописом



Про тісні і дружні зв'язки між радянськими і кубинськими студентами говорили у своїх виступах заст. сек. комітету ЛКСМУ ОДУ О. Штокало і декан по роботі з іноземними студентами ОДУ О. П. Федчук та відповідальний секретар міської Ради у справах іноземних студентів В. А. Лисенко, котрі підкреслили роль вищої школи в підготовці кваліфікованих спеціалістів для народного господарства Куби.

Після урочистої частини відбувся святковий концерт, який явився заключним етапом у проведенні Тижня кубинської культури в м. Одесі. Глядачі з великим захопленням сприйняли виступ самодіяльних акторів. Особливим тріумфом став виступ ансамбля кубинських студентів, виконавчих фальклорні танці своєї країни. Після концерту присутні були запрошені на дискотеку.

Після урочистої частини відбувся святковий концерт, який явився заключним етапом у проведенні Тижня кубинської культури в м. Одесі. Глядачі з великим захопленням сприйняли виступ самодіяльних акторів. Особливим тріумфом став виступ ансамбля кубинських студентів, виконавчих фальклорні танці своєї країни. Після концерту присутні були запрошені на дискотеку.

О. ШТОКАЛО,
заст. секретаря
заст. секретаря
комітету комсомолу ОДУ.

масового героїзму, мужності, незламності радянських людей. Організатором і натхненником в цій всенародній боротьбі була Комуністична партія Радянського Союзу. Під її керівництвом героїзм радянських людей на фронтах і в тилу вилився в єдиний могутній подвиг. Сьогодні студентам випала щаслива нагода почути самих учасників Великої Вітчизняної війни — викладачів нашого університету.

Першим виступив доцент кафедри історії КПРС В. В. Сенюшкін, котрий під час війни був розвідником, воював на кількох фронтах. Великий бойовий шлях пройшов ветеран, і розповідь його дуже цікава, бентежна. Чимало нового про війну почула молодь вперше і від доцентів кафедри історії КПРС А. П. Іванова, П. С. Столяра. Гаряче розповіла про партизанське підпілля в Одесі його учасниця, доцент кафедри російської класичної літератури В. А. Фабіанська; про батальйон П'ятої гвардійської армії — доцент кафедри КПРС І. П. Нікіфорчук.

Кожна розповідь — незвичайна сторінка з історії війни, вписана в пам'ять юнаків і дівчат золотими літерами. Після кожної розповіді учасники художньої самодіяльності університету за завданням ветеранів виконували для них улюблені пісні, вірші, оповідання про війну, про подвиги радянських людей.

Ця зустріч залишиться для студентів незабутньою.

В. БОЗІНА,
зав. студентською
бібліотекою.

ПІДВИЩУВАТИ АКТИВНІСТЬ КОМУНІСТІВ

15 травня комуністи географічного факультету зібралися на свої звітно-виборні збори. З доповіддю виступив секретар партійного бюро доцент Я. М. Біланчин.

У ці весняні дні, говорить секретар партбюро, трудящі нашої країни, все прогресивне людство урочисто відзначили 110-у річницю з дня народження В. І. Леніна і 35-річчя Перемоги в Великій Вітчизняній війні. Радянський народ з новою силою утверджує свою рішучість боротися за повне торжество ідей і справу Леніна, виконати плани партії, утверджує прагнення миру на всій землі.

Колектив співробітників і студентів факультету, продовжує доповідач, у звітний період з піднесенням працював над втіленням у життя рішень XXV з'їзду КПРС і XXV з'їзду Компартії України, рішень партії та уряду по дальшому розвитку вищої школи і вдосконаленню політико-виховної роботи, по реалізації прийнятих соціалістичних зобов'язань у галузі учбово-методичної, політико-виховної і науково-дослідницької роботи. За підсумками соціалістичного змагання в честь 110-ї річниці з дня народження В. І. Леніна факультет зайняв І місце серед природничих факультетів ОДУ і нагороджений Грамотою Пошани ректорату, парткому та профкому університету і Перехідним Червоним Прапором.

Далі доповідач проаналізував основні напрямки діяльності факультетської парторганізації за звітний період, зупинившись, перш за все, на учбово-методичній роботі. В основному ця робота значно поліпшилась на всіх кафедрах. З більшої дисципліни викладачі підготували і видали методичні розробки, вказівки й рекомендації по виконанню завдань з лабораторних практикумів, учбові посібники, конспекти лекцій, набори тематичних діапозитивів, ширше стали застосовувати технічні засоби у навчанні, розробили численні варіанти поточного контролю успішності студентів, сприяючи ґрунтовнішому засвоєнню ними лекційного матеріалу і сприяючи економічному використанню власного часу для самостійних занять.

Завдяки різноманітній і напруженій діяльності деканату, КСМ, профбюро і партійної організації факультету рівень навчання студентів помітно підвищується від сесії до сесії. Особливо значні успіхи спостерігаються на геологічному відділенні. Приємно зазначити, що авангардну роль у навчанні і громадській діяльності факультету займають студенти-комуністи: це і секретар КСМ І. Болотович, і студенти Г. Крицький, Я. Шапошник, А. Бабаченко, В. Акметшин та інші.

Поліпшення якості підготовки майбутніх спеціалістів у значній мірі визначається участю студентів у роботі НСТ. Цією системою практично охоплені всі студенти денного навчання, котрі беруть активну участь у розробці держбюджетних робіт кафедр та госпдоговірних тем. На наукову студентську конференцію молоді дослідники факультету подали 53 доповіді, 36 із них були рекомендовані для участі в районному конкурсі. На всесо-

юзних, республіканських та районних конкурсах минулого року нагородами відзначено 10 студентських робіт, із них 8 — географів, 2 — геологів.

Значну увагу приділяли викладачі якісному проведенню учбових та виробничих практик, зокрема, — на будівництві учбового бурового полігону.

Велику роботу з ідейного виховання студентів ведуть куратори академгруп. На факультеті працює 27 кураторів, із них 17 доцентів, кандидатів наук, 7 асистентів і старших викладачів, 3 наукових співробітники. Серед кураторів 3 комуністи. Робота кураторів має переважно комплексний план, включаючи в себе політичні питання, питання моралі й етики, життя академгруп — сесії, атестації, дисципліни, трудово-виховання, індивідуальної роботи з студентами на факультеті і в гуртожитку тощо. Нещодавно було проведено семінар кураторів факультету. Чимало творчих здобутків в їх роботі. Проте трапляються і певні недоліки, головним з яких є слабка ще індивідуальна робота зі студентами, особливо на III курсі. Недостатньо чітко координується і робота КСМ факультету з кураторами, певна частина викладачів зовсім не відвідує гуртожитків, курсові і факультетські комсомольські збори. На всі ці й інші упущення в роботі зверталася увага на кожних партійних зборах, і це залишається актуальним і в нинішньому учбовому році.

Далі секретар бюро переходить до аналізу ідеологічної та наочної агітації, зазначивши, що партійне бюро, деканат, весь колектив факультету великої ваги надавали виконанню завдань, поставлених перед вищою школою у Постанові ЦК КПРС «Про дальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи». За звітний період на факультеті працювало чотири методологічних семінари. Багато уваги вони приділили глибокому вивченню матеріалів XXV з'їзду КПРС і XXV з'їзду Компартії України, постанов Пленумів ЦК, поглибленню марксистсько-ленінського світогляду, кодексу громадянина радянської країни. Ідеологічне навчання на протязі учбового року постійно контролювалось партійним бюро факультету. Крім того, комуністи і співробітники активно працюють у товаристві «Знання», беруть участь у днях науки. За звітний період було прочитано понад 300 лекцій, які прослухало більше 20 тисяч громадян. Найактивніше в цій діяльності проявили себе професори С. А. Мороз, І. Н. Гоголев, доцент Ю. А. Амброз, А. Г. Топчієв, Я. М. Біланчин, Г. А. Міщенко, А. І. Полоса та інші. Але на факультеті ще не добились стопроцентного відвідування студентами семінарських занять, під час таких занять нерідко ідуть у відраджень співробітниками проблемних лабораторій, знизилась кількість і якість проведення факультетських днів науки в районах області.

Зараз можна сказати, що основні розділи зобов'язань ідейно-виховної та учбової роботи виконані повністю, але варто наголосити на труднощах, котрі заважають ще кращому їх виконанню.

Це, перш за все, — саме приміщення факультету, старе, потріскане, бо вимагає капітального ремонту, це недохват аудиторій для проведення політико-виховних годин, недохват технічно оснащених, світлих приміщень для лабораторних занять на окремих кафедрах. Є над чим подумати і окремим викладачам та науковим співробітникам факультету, котрі ще не досить активно включаються у виконання наукових досліджень, в керівництво науковими розробками студентів на НСТ, адже 10 нагород на конкурсі студентських робіт для сильного факультету — зовсім мало.

Закінчуючи доповідь, Я. М. Біланчин висловив впевненість, що і надалі вся робота партійної організації буде спрямована на виконання рішень XXV з'їзду КПРС, на мобілізацію колективу на гідну зустріч XXVI з'їзду КПРС.

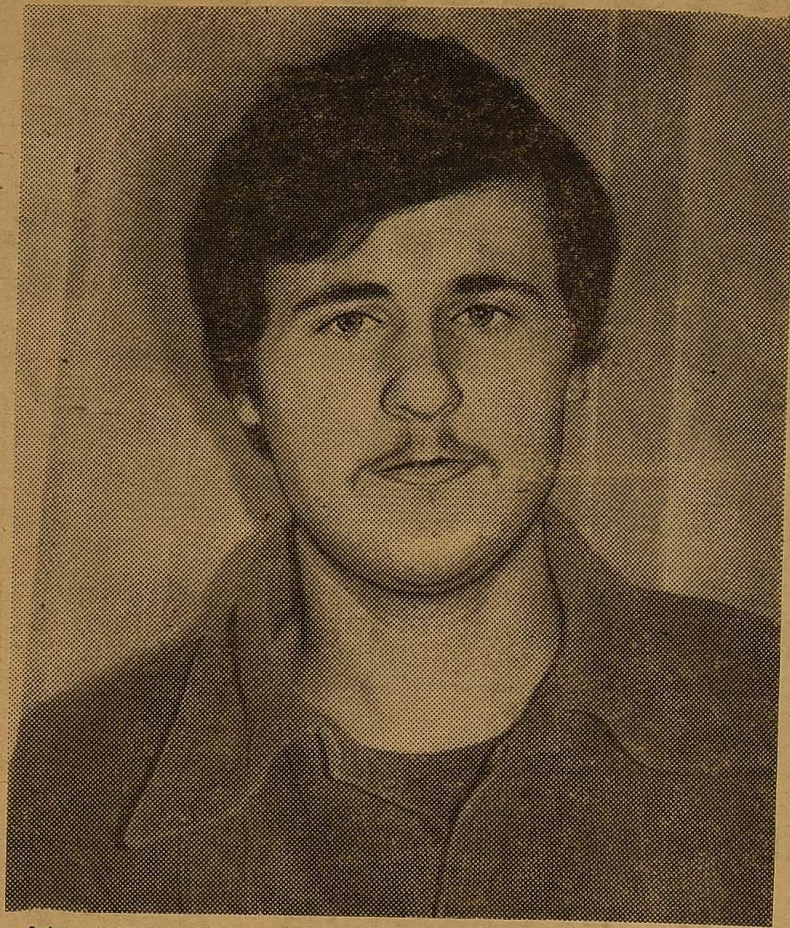
В обговоренні доповіді взяла участь 8 комуністів. А. Г. Топчієв зупинився на питаннях громадської активності факультету, індивідуальної практики студентів, у музеях, школах, професійно-технічних училищах, на необхідності силами колективу створювати в місті і області філіали обчислювальних центрів.

Діяльність колективу геофаку багатогранна, підкреслив у своєму виступі Г. І. Швебо. Раніше не всі форми цієї діяльності були взаємопов'язані. Вони проходили паралельно, ніде не пересікаючись: навчання йшло по одній лінії, наука — по іншій. Тепер же ця прогалина починає помітно зникати. Багато, щоб надалі її не було зовсім. Для цього потрібно, крім інших заходів, різномірно завантажувати викладачів, особливо молодих, щоб на вищому рівні проходили семінарські заняття, писались ґрунтовніші реферати, курсові та дипломні роботи. Тепер керувати одному викладачеві написанням 6—7 дипломів, на думку виступаючого, дуже складно і не ефективно. Варто активніше залучати до керування дипломними роботами співробітників НДС, зобов'язувати викладачів частіше виступати на семінарах з доповідями, писати реферати, ширше пропагувати географічні дисципліни в системі товариства «Знання». Адже географи готуються зараз до республіканського та всесоюзного з'їзду.

Про необхідність підвищити якість проведення полігодин, лекцій з окремих дисциплін говорили Н. І. Шутова, В. В. Фащенко, про дальшу активізацію науково-дослідної роботи вчених факультету — А. І. Полоса. Проректор з наукової роботи університету І. П. Зелінський зупинився на питаннях роботи методологічних семінарів і НСТ, економічної ефективності наукових досліджень, пов'язаних з виробництвом, на важливості поглиблювати розробку тих проблем науки, котрих особливо потребує сьогоденне життя.

На зборах виступила секретар райкому Центрального району м. Одеси Л. В. Єремєєва.

Збори прийняли рішення, в якому накреслені конкретні заходи, спрямовані на дальше піднесення всієї роботи, на гідну зустріч XXVI з'їзду КПРС.



Афанасій ГЕОРГІЄВ — один з кращих студентів нашого університету. Він сумлінно навчається, добросовісно виконує громадські доручення, користується авторитетом серед однокурсників. Афанасій взяв високі зобов'язання — скласти літню екзаменаційну сесію тільки на «відмінно».
Фото М. ЗАДОРЖНОГО.

Так тримати!

Для мешканців гуртожитку № 6 особливої ваги в цьому році набувають суботники по впорядкуванню його території. Любо спостерігати, як студенти в спеціалізованих під керівництвом коменданта О. І. Громової копають і боронують землю, засівають травною ділянку в 800 кв. м. З великим запалом попрацювали студенти і на знаменному студенту в честь 110-ї річниці з дня народження В. І. Леніна, коли вони дружно, по факультетам, озеленювали екстер'єр рідної домівки, а її фасад декоративно оформили, так що він засяяв особливим світлом, затишком, ніби новий. А працювали дружно і радянські студенти і їх зарубіжні друзі по спільному навчанню і по спільному мешканню. Надовго запам'ятають цей прекрасний день і А. Костадинов, І. Курума, Х. Надам та С. Хейсам.

Це своєрідне свято праці і дружби продовжується і тепер: то треба ліквідувати пророблену автомашинами доріжку, то підготувати ще одну клумбу для квітів, прополоти якусь грядку. Для

працьовитих рук, для прагнучих наповнити світ, в якому живеш, естетикою і радістю, і робота завжди знайдеться. І мені дуже приємно відзначити, що такі руки, такий характер мають студенти Б. Пайзулаєв, А. Лішук, Л. Шевченко, А. Миндра, С. Усачов та інші. У молоді гуртожитку є і хороший взірець — наставники, котрі не тільки вміло організують той чи інший захід, а й самі показують чудовий приклад в роботі, запалюють своїм ентузіазмом несміливих. Це і директор студмістечка А. К. Юрій, комісар С. С. Федорко, і вечірній комендант І. Ф. Примаченко, а також працівники гуртожитку Г. Б. Асанов, Т. М. Авраменко, Г. С. Баранов, Л. Ф. Лощкарьова, В. А. Симоник та інші.

Ще недавно брудна, засмічена, сіра територія навколо гуртожитку перетворилась в добре доглянутий сад і квітник. «Так тримати!» — хочеться побажати студентам і надалі в цій благородній справі.

К. ОСТАШКОВ,
куратор гуртожитку.

ДЕНЬ БЮФАКУ

На бюфаці свято — аудиторії набули святкового вигляду, стіни прикрашені плакатами, газетами, фотознімками. Загальну увагу привернула виставка, підготовлена нашими зарубіжними друзями. Національний одяг, різноманітні відкритки, музичні інструменти, дерев'яні сувеніри, предмети побуту — все це було представлено на виставці і відтворювало життя і культуру народів Латинської Америки.

Члени гуртка прикладної біології підготували до свята стенди «Ленін і природа», «Червона книга Української РСР», «Санітари Чорного моря».

Кафедра ботаніків відзначила цей день чудовою виставкою квітів, яка розмістилась у фойє факультету.

Великий інтерес у біологів і гостей викликала фотовиставка. Фотознімки «Перші кроки», «Знайомство», «Який чудовий світ», присвячені щасливому дитинству, були виконані студентом

Бондаренком.

Програма дня факультету видалась дуже цікавою. Відкрив її декан факультету доцент В. Н. Топський. Після святкового привітання декана, привітання курсів були адресовані деканату. Серед них кращим виявилось музичне вітання студентів IV курсу.

Програму продовжили конкурс пісень, прес-конференція «Студент — викладач», капустяк «В гостях у Дюма».

Увагу учасників привернув безкровний ридарський турнір на звання «Містер біофаку-80». В ньому пальму першості завоювали доцент Тараненко і студент III курсу О. Лукашевич.

Після закінчення урочистої частини почали свою роботу книжкова лотерея і кінозал «Генезис». Ввечері для любителів музики і танців була організована дискотека.

В. ГЕРАСИМЮК,
студент III курсу біофаку.

БАГАТО ЦІКАВИХ ПОДІЙ...

Група студентів факультету РГФ проходить підготовку для роботи гідами-перекладачами в «Інтуристі». Заняття із студентами проводять досвідчені наставники. Розроблена спеціальна програма підготовки, в яку введено вивчення екскурсій по місту та музеям англійською, німецькою, французькою та іспанською мовами, а також правила прийому та обслуговування гостей. Уже здано заліки з методики проведення екскурсій. Ось що розповідає студентка III курсу німецького відділення РГФ Світлана Андреева:

— Одного разу до нас на факультет прийшли представники «Інтуристу» і запитали бажаних навчатися на курсах підів-перекладачів. І мені ця справа здалась дуже заманливою, цікавою, а пізніше я зрозуміла, що вона, крім того, і дуже відповідальна. Адже в цілому про невідому країну іноземні туристи судять по людях, котрі їх обслуговують. За час занять я краще узнала також історію нашого міста.

— Чи важко тобі вчитися на курсах?

— Важко: заняття прохо-

дять три-чотири рази на тиждень, щоразу по дві години. А треба ж готуватись і до щоденних занять в університеті. Але коли знаєш, що день дуже завантажений, то стараєшся чітко розписати свій час.

— Чи не заважають такі заняття навчанню на факультеті?

— Ні, вони являються для мене дуже важливою додатковою практикою з мови, а, можливо, якоюсь мірою і — школою життя, бо це не тільки зустрічі з новими людьми, досконале вивчення мови, оволодіння лекційним матеріалом, а й цікаві події, якими живе наша країна, весь світ. Я маю на увазі Олімпіаду-80. Тут чекає нас гаряча робота. Ми все зробимо для того, щоб дорогих гостей обслуговувати на найвищому творчому рівні. Ми постараємось, щоб їх перебування в Одесі запам'яталося на все життя, адже всім відома гостинність радянських людей. Крім того, історія Одеси має багато великих подій, і традицій, про які ми говоритимемо з великим запалом і гордістю.

П. ГРЕБЕНЮК,
студент IV курсу істфаку.

М. О. ШОЛОХОВ

(До 75-річчя з дня народження).

Ім'я письменника Михайла Олександровича Шолохова — академіка, Героя Соціалістичної Праці, лауреата Державної, Ленінської і Нобелівської премій — відоме всьому читацькому світу. Художника-комуніста по праву називають літописцем героїчної радянської епохи, що вражаюче показав переможну силу великих ідей лєнінізму, глибинний зміст і історичне значення соціалістичних перетворень. Письменник-реаліст, чия творчість повністю присвячена утвердженню високих ідеалів комунізму, звертається до переломних етапів історії, до життя народу на гребенях великих історичних звершень. Його «Тихий Дон», — величезна епопея боротьби за владу Рад у роки Жовтневої революції і громадянської війни. Ніхто не знайшов таких слів і барв для зображення розмежування ворогуючих класових сил села в епоху ломки старих устоїв, як зробив це Шолохов у «Піднятій цілині». Незабутні образи радянських патріотів з їх великою мораль-

ною силою створені письменником в оповіданнях, публіцистиці, романі «Вони боролись за Батьківщину», присвячених подіям Великої Вітчизняної війни. Життя народу в усій складності і протирічності, в розмаїтті людських характерів, відображене у творах Шолохова, наповнених партійною думкою і високим гуманізмом. У його творчості органічно поєднуються гострота і розмах епічного відтворення соціальних конфліктів, глибина психологічного проникнення, драматичність злітень героїв, бунтарська сила характерів, пейзажне живописання словом. Велика влада шолохівського слова з його строгою, нещадною правдивістю, мудрою простотою, ліризмом, гумором. Нелінійний успіх творів Шолохова, котрий проклав дорогу до сердець людей на всій планеті, свідчить про безсмертя реалізму, що дозволяє передати діалектику вічного оновлення в художніх образах і тим сприяти духовному збагаченню людства.

ЗМІСТОВНО, ПОВЧАЛЬНО

З ініціативи партійного і комсомольського бюро хімічного факультету відбулась науково-теоретична конференція співробітників і студентів хімфаку, присвячена 110-й річниці з дня народження В. І. Леніна.

Серед різноманітних і актуальних по тематиці а спрямованості виступів, які пролунали на конференції, слід відзначити доповідь начальника наукової частини університету кандидата фізико-математичних наук М. Я. Петренка — «Ленін і науково-технічний прогрес»; доповіді студентів Світлани Просолової «Ленінське вчен-

ня про партію і сучасність» і Євгенія Бугайченка «Ленінізм — велике торжество інтернаціоналізму».

З цікавими, змістовними доповідями, основаними на національному матеріалі, виступили студенти-іноземці, які навчаються на хімічному факультеті, — Хіральдо Рамірез — «Кубинська революція: ленінська теорія і революційна практика» і Тесрайс Ходеро (Ефіопія) — «Здійснення ленінських принципів боротьби на африканському континенті».

І. ШЕВЧЕНКО,
студент.

ЗУСТРІЧ З ВЕТЕРАНАМИ

В гуртожитку № 1 відбулась зустріч з ветеранами Великої Вітчизняної війни. На зустріч прийшли співробітники кафедри політекономії кандидат економічних наук, доцент М. К. Симоненко і Д. О. Драгомарецький.

З великою увагою слухали ми оповідання про подвиги наших батьків і дідів під час війни.

І. К. СМЕТАНА,
І. А. КУЛАКОВА,
III курс фізфаку.

ЕСТАФЕТА ПАМ'ЯТІ

Уже повідомлялось, що 8 травня відбулась традиційна легкоатлетична естафета на приз газети «За наукові кадри».



Прапор змагань піднято!

«Люди! Покуда сердца стучатся,

помните,
Какою ценой завоевано
счастье...».

Ці слова висічені на обеліску, спорудженому в честь студентів і співробітників університету, котрі загинули у Великій Вітчизняній війні. Ці слова звучали в сонячний весняний день, перед парадом учасників естафети, присвяченої 35-річчю Перемоги. Керівництво університету, ветерани війни, студенти покляли квіти до підніжжя пам'ятника. Потім пролунали звуки Гімну Радянського Союзу. Капітан команди-переможниці минулорічної естафети Тетяна

області, облради «Буревісник», ОДУ: Т. Федорова, С. Явник (мехмат), Ю. Гарник (юрфак), К. Арікова, С. Ільох (геофак), брати Колосови (хімфак), М. Жук (біофак) та інші. Здавалось би, саме від цих спортсменів повинен залежати успіх команд. Проте це не зовсім так. Тим і прекрасна естафета, що за перемогу в ній борються всі учасники, на всіх етапах. Перемагають найбільш організовані, дружні, рівні по складу команди. І такою командою виявилась команда механіко-математичного факультету.

Невдача спіткала студентів-фізиків. Вони фінішували другими, але... без естафетної палички. За порушення правил команда фіз-

команда зуміла вийти на друге місце.

Рівно на всіх етапах бігли геологи, за що в нагороду одержали третє місце. З 5 місця, зайнятого у минулому році, на четверте перемістились біологи. На попередніх місцях залишились команди філфаку, істфаку та РГФ (шосте, сьоме, восьме місце). П'яте місце зайняла команда юридичного факультету. Якщо врахувати те, що в минулому році команда взагалі не закінчила дистанцію, то п'яте місце, здається, — теж успіх. Проте цей успіх, на мій погляд, відносний: факультет, котрий є одним із ведучих у спортивному житті університету, здатний, звичайно, на більше.



Старт.

факу із змагань була знята. Хочеться відзначити хороший виступ команди хімічного факультету. Тільки своїм прийняв на своєму етапі паличку А. Колосов, але потім спільними зусиллями

Естафета фінішувала. Підведені підсумки, переможці нагороджені. Команда мехмату знову завоювала перехідний приз. Хочу відзначити, що перемога мехматівців явилась закономірною. Вона відбиває ту велику увагу, котра приділяється масовому спорту на цьому факультеті.

Коли розходились учасники змагань, присмню було почути у розмовах студентів такі слова: «Наступного року треба постаратись! Будемо готуватись ще більше і серйозніше». Мені подумалось: «Значить, естафета продовжується, а з нею продовжується і прекрасна традиція, присвячена тим, хто виборював цю велику перемогу, ради сьогоднішніх спортивних успіхів».

І. ПАСКАЛ,
студент I курсу,
голова спортради
філфаку.



Фініш.

Федорова (мехмат) піднімає прапор змагань.

Естафета — це тільки одна із ланок масового спортивного і фізкультурного руху студентів університету, котрий проходить в цьому році під знаком Олімпіади-80. «Олімпійський рік, не тільки для олімпійців!» — цей спортивний девіз знайшов яскраве втілення в спортивному житті нашого колективу. Естафета — найбільш безкомпромисне і гуманне видовище. Кращі легкоатлетичні сили університету зібрана вона в цьому році. У складі майже всіх команд — члени збірної



Команда-переможниця.

ПЕРЕМОЖЦІ НАЗВАНІ

«Пам'ять»... Так назвали в університеті фотоконкурс, присвячений пам'яті загиблих героїв. Конкурс, організований з ініціативи комітету комсомолу і ДТСААФ ОДУ та заводу ім. Жовтневої революції, привабив багатьох студентів і співробітників не тільки університету, а й інших вузів.

Найкращі знімки поміщено на спеціальному стенді. Їх дуже багато, але призових місць тільки три, тому нелегко було віддати перевагу якійсь одній фотографії. І

все-таки журі назвало переможців конкурсу. Ними стали: В. Комаха, студент IV курсу юрфаку (фото «Війці згадують минулі дні»), М. Токарев і Н. Никоненко, завод імені Жовтневої революції (композиція із п'яти знімків «Вічний вогонь пам'яті»), А. Кабалін студент I курсу мехмату (фотознімок «За наше щасливе дитинство»), Г. Антипенко, заст. секретаря комітету комсомолу ОДУ (триптих «Пам'ять шумить»).

Переможцям фотоконкур-

су вручено грамоти і пам'ятні подарунки. Так студент V курсу мехмату Альфредо Родрігес (Куба) відзначений спеціальною грамотою за фотоконпозицію і за активну воєнно-патріотичну роботу серед кубинських студентів. Хороша за якістю і цікава в композиційному плані робота фотоклубу мехмату «Спектр» і студента IV курсу фізфаку П. Шевченка.

О. ПИХУН,
студент II курсу
фізфаку.

Народ. Люди. Радянський народ.

Слово **народ** генетично зв'язане з успадкованим праслов'янським словом **родъ**, яке в мові праслов'ян могло вживатися в таких значеннях: 1) «те, що родилося, множиться, набирається сил; приріст»; 2) «велика сім'я, поксління», тобто форма спільності людей у період первісно-общинного ладу, господарче і соціальне об'єднання кровних родичів.

У сучасній українській та російській мовах слово **рід** уживається в значенні «ряд поколінь, що походять від одного предка, кровні родичі». Отож, «До свого роду, хоч через воду», — твердиться в українському народному прислів'ї.

Від основи слова **родъ** ще в праслов'янській мові, а згодом і в окремих слов'янських мовах утворилось чимало нових слів, як, наприклад, **родити, народити, родина, родич, порода** тощо. Від основи дієслова **народити** безсуфіксальним способом і утворилось слово **народ**.

До Великої Жовтневої соціалістичної революції слово **народ** у російській, українській та білоруській мовах могло, вживається у таких значеннях: 1) форма етнічної єдності

в процесі утворення народності, нації; Український народ глибоко пишається тим, що він перший слідом за російським народом став на шлях соціалістичної революції; 2) населення однієї країни, держави: Народ нашої країни проти панів повстав і вільний став; 3) трудящі маси експлуататорського класового суспільства — більшість населення у феодальній чи капіталістичній державі: Ні, силою, яка здатна здобути «рішучу перемогу над царизмом», може бути тільки народ, тобто пролетаріат і селянство. 4) люди у великій кількості, гурт, юрба: Біля сільради вся вулиця була запруджена народом.

Ще в праслов'янській мові у значенні **народ** почав уживатися іменник збірного значення **людь**. У сучасних східнослов'янських мовах цей іменник уживається зрідка, як напр., — В колектив іде охоче весь бідняцький люд робочий; Знатні персони в каретах скачут, а приказный люд на своїх на двох бежит.

Але іменник **люд** у сучасних східнослов'янських мовах широко вживається в різних формах множини, як, напр.: Нехай буде, як скажуть люди;

Широкі панські степи, а людям на них тісно.

Слово **люди** в різних його відмінкових формах може вживатися і в наведених вище значеннях слова **народ**, і в значеннях, властивих тільки йому. Наведемо деякі з цих специфічних значень, в яких слово **люди** могло вживатися до Жовтня 1) суспільні істоти, що являють собою найвищий ступінь розвитку живих організмів, мають свідомість, володіють членоподільною мовою, виробляють і використовують знаряддя праці; 2) добрі люди — ті, що доброзичливо, чуйно ставляться до інших; 3) особи, що працюють у якій-небудь галузі виробництва; працівники; 4) особи, які перебувають в особистій залежності від пана; кріпаки.

Після Жовтня в житті населення радянської держави, як відомо, сталися докорінні зміни: ліквідовані були приватна власність на землю, засоби виробництва, експлуатація людини людиною, соціальне й національне гноблення і побудовано в нашій країні соціалізм. Зміни в житті нашого соціалістичного суспільства зумовили і зміну значень багатьох слів та появу нових слів і словосполучень у мо-

вах народів СРСР. Втратили деякі свої старі значення та набули деяких нових значень і слова **народ, люди**. Так, у літературних мовах народів СРСР слова **народ, люди** не вживаються тепер у значенні «основна частина населення країни, держави, експлуатована панівними класами»: У такому значенні слова **народ, люди** в мовах соціалістичних націй стали історизмами. В епоху перемоги соціалізму в нашій країні слова **народ, люди** стали вживатися в значенні «трудящі, представники дружніх класів, соціальних груп, націй і народностей, що працюють у соціалістичній промисловості, сільському господарстві та різних державних і громадських установах».

У «Звітній доповіді XXIV з'їзду КПРС» Л. І. Брежнєва та в «Постанові ЦК КПРС про підготовку до 50-річчя утворення Союзу Радянських Соціалістичних Республік» вперше було сказано, що «За роки будівництва соціалізму і комунізму в СРСР виникла **нова історична спільність людей — радянський народ**. Він сформувався на базі суспільної власності на засоби виробництва, єдності економічного, соціально-політичного і культурного життя, марксистсько-ленінської ідеології, інтересів і комуністичних ідеалів робітничого класу».

В історичній та лінгвістичній літературі термін «**радянський народ**» визначається як «багатоетнічне, багатонаціональне, багатомовне соціалістичне суспільство з однією мовою міжнародного спілкування. Такою мовою добровільно була обрана мова російська. Наявність однієї мови міжнародного спілкування є однією з важливіших ознак радянського народу як нової історичної спільності людей».

У значенні **радянський народ** тепер у нашій пресі часто вживається як його синонім і словосполучення **радянські люди**. Наприклад; «Миролюбна політика КПРС знаходить одностайне схвалення і повну підтримку радянського народу». «Зробити завершальний рік п'ятиріччя роком ударної, ленінської роботи — таке сьогодні прагнення радянських людей», — сказав В. В. Щербицький у своєму виступі перед виборцями.

Останнім часом, зокрема, після Великої Вітчизняної війни слово **люди** в стійкому словосполученні **люди доброї волі** стало вживатися в новому значенні — «чесні люди, які прагнуть миру й дружби між народами», що й зареєстровано в прислів'ї — «Сила миру не в зброї, а в людях доброї волі».

А. МОСКАЛЕНКО,
доцент.

СЛОВНИК МОВИ В. І. ЛЕНІНА

В Інституті російської мови АН СРСР вже декілька років під керівництвом члена-кореспондента АН СРСР професора Ф. Філіної проводиться робота по створенню «Словника мови В. І. Леніна».

Словник буде **повним**: до нього ввійдуть всі словоформи, вжиті В. І. Леніним у 55 томах Повного зібрання творів В. І. Леніна, в тому числі і службові слова. Не будуть включені тільки власні імена, які вживаються у прямому значенні. Таким чином, словник буде багатоплановим.

Яким він буде за об'ємом, укладачі ще не можуть сказати, але й сьогодні картотека, на основі якої укладається словник, нараховує 5,5 мільйона карточок — цитат (по одній на кожну словоформу).

«Словник мови В. І. Леніна» буде диференційним, тобто не просто філологічним, з роз'ясненням значень слів, але й у певній мірі — **енциклопедичним**. Так, наприклад, в енциклопедичних визначеннях має потребу філософська, економічна, політична та

ін. термінологія, яка часто перевернуто трактується ідеологічними противниками (диктатура, марксизм, пролетаріат і т. п.). А застаріла в наші дні громадсько-політична лексика (так звана історична) — есдеки, махісти, вехівці і т. п.? Вона вимагає не тільки енциклопедичних

знань, але й певного словотвірного тлумачення. Великої роботи від укладачів вимагає також і тлумачення експресивної та емоціональної лексики — як загально-вживаних (типу лакейство, підніжжя), так і слів суто ін-

дивідуального вживання (типу горе-марксист, обер-піп, зубри-поміщики і т. п.). В останньому випадку необхідно не тільки стилістично визначити, але й дати семантико-стилістичне роз'яснення слів, яке спирається на лінгвістичні контексти. Володимир Ілліч дуже часто у своїх роботах тлумачив мало-вживані або ідеалістичні поняття, давав етимологічні справки до деяких слів, які були не відомі читачам. Цей матеріал буде повністю включений до словника і яв-

лятиме собою особливу цінність.

Значення «Словника мови В. І. Леніна» важко переоцінити. Він у повному об'ємі передасть багатство мови геніального теоретика і діяча, ораторське і письменницьке мистецтво В. І. Леніна, яке неодноразово висвітлене у багаточисленних дослідженнях; розкриється ще глибше і переконливіше підтвержене статистичними даними.

Словник своєю повнотою передасть величезну роль В. І. Леніна у формуванні громадсько-публіцистичного стилю російської літературної мови радянської епохи, збагаченні і розвитку філософської, економічної термінології.

Працівники ідеологічного фронту будуть використовувати словник як посібник, який даватиме наукове тлумачення лексики, пов'язаної з ідеологією марксизму-ленінізму.

Безсумнівно, що проникнення в смислові глибини лінгвістичного слова допоможе охопити велич і міць безсмертних ідей вождя.

«Словник мови В. І. Леніна» — надзвичайно важлива подія в сучасній радянській лінгвістичній науці.

Г. МІЖЕВСЬКА.

НЕВИДИМАЯ РУКА

Икс поступил в солидный институт (Диплом которого повсюду чтут);
То ль не умел, то ли ленился, —
Но с горем пополам учился,
На сессиях как-так перебивался;
Закончил вуз (на тройках кстаи)...
Что ж в результате?
Икс в аспирантах оказался!

НЕЗЛОПАМЯТНЫЙ

Он заявлял хвастливо всем:
«Я не злопамятен совсем!».
Он в самом деле быстро забывал
То зло, которое другому причинял.
Обиду ж, нанесенную ему,
Прощать не собирался никому
И за нее по мере сил
Жестоко мстил.

ЭПИГРАММЫ М. ИЛЯША

Красуясь в комнатном углу,
Набитый всяким барахлом Мешок,
Цедя свозь зубы иронический смехок,
Спросил однажды Швейную Иглу:
«Ответь, любезная Игла,
Зачем на свете ты живешь?
Всю жизнь другим одежды шьешь,
Сама ж голым-гола.»
Игла ответила Мешку:
«Мне в радость — мир весь обшивать.
А ты вот на своем веку
Одно лишь знаешь — брюхо набивать.»
Иглу Мешкам вовеки не понять!

ЖЕРТВА ВЫДВИЖЕНИЯ

Активным пареньком его считали,
Во все комиссии, советы выдвигали.
Он к выдвиженьям постепенно привыкал,
Так что и двигаться сам вскоре перестал.

ПИШИТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24, кім. № 9.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).